

Застосування методів прогнозування в оперативно-розшуковій тактиці забезпечує підвищення якості та результативності оперативно-розшукових дій, поповнення інформації, підвищення гарантій уникнення помилок та ефективніше використання ресурсів. Однак, важливо враховувати, що аналогія та прогнози, хоч і є корисними інструментами, не завжди можуть гарантувати абсолютну точність через індивідуальні особливості поведінки людей. Тому, вирішальним є поєднання прогнозування з детальним аналізом специфіки об'єктів та використанням усіх можливих джерел інформації.

1. Телійчук В. Г., Оперативно-розшукове прогнозування як спосіб виявлення організованих злочинних груп. *Науковий журнал «Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Юридичні науки»*. Том 26, №2-1(2), 2013 р. С. 356-361. URL: <https://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/26-65-2-1-ch-2>.

2. Телійчук В. Г., Рец В. В. «Оперативно-розшукова тактика: практичний аспект та значення її окремих елементів». *Norwegian Journal of Development of the International Science*, № 64, 2021 р. с. 27-30. URL : <https://cyberleninka.ru/article/n/operativno-rozshukova-taktika-praktichniy-aspekt-ta-znachennya-yiyi-okremih-elementiv/viewer>.

3. Ортинський В. Особливості інформаційного забезпечення оперативно-розшукового прогнозування у протидії злочинам у сфері обігу наркотичних засобів. *Науковий журнал «Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: «Юридичні науки». Випуск 5, Номер 906 (20), 2018, с. 4-9. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2019/sep/18355/3.pdf>.

4. Бусол О. Ю. «Підрозділи аналітичної розвідки як спеціальний суб'єкт оперативно-розшукового прогнозування». *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2011. № 2(2). С. 106-115. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/aymvs_2011_2\(2\)_14](http://nbuv.gov.ua/UJRN/aymvs_2011_2(2)_14).

Сарана В. В.

здобувач вищої освіти ННІ права та інноваційної освіти Дніпровського державного університету внутрішніх справ

Шиян А. Г.

старший викладач кафедри кримінально-правових дисциплін Дніпровського державного університету внутрішніх справ

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ДОПИТУ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В СУДОВОМУ ЗАСІДАННІ

Насамперед, слід зазначити, що допит деяких учасників кримінального провадження під час досудового розслідування в судовому засіданні проводиться не часто, а лише якщо виникли випадки, що унеможливають

їх допит безпосередньо під час судового розгляду. Перелік учасників, яких дозволяється допитувати під час досудового розслідування в судовому засіданні, а також інші питання, що стосуються порядку допиту, визначаються положення статті 225 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) [1].

Зазначеною статтею встановлено, що за клопотанням сторони кримінального провадження, представника юридичної особи, стосовно якої здійснюється провадження, допиту може підлягати лише свідок, потерпілий, а також особа, стосовно якої уповноваженим органом прийнято рішення про обмін як військовополоненого (можливість допиту військовополоненого визначено Законом України № 2472-IX від 28.07.2022 «Про внесення змін до Кримінального, Кримінального процесуального кодексів України та інших законодавчих актів України щодо врегулювання процедури обміну осіб як військовополонених» [2]). З таким клопотанням згадані сторони можуть звернутися до слідчого судді лише у виняткових випадках, пов'язаних із необхідністю отримання показань під час досудового розслідування, якщо через існування небезпеки для життя і здоров'я особи, її тяжкої хвороби, наявності інших обставин, що можуть унеможливити її допит в суді або вплинути на повноту чи достовірність показань.

Виходячи з наведених положень, можна бачити, що всі вони мають нечіткий, розмитий характер і не дають конкретної відповіді на питання, що саме слід розуміти під тим чи іншим винятковим випадком. Тому, суб'єктивна оцінка однієї із сторін, наділених правом звернення з клопотанням до слідчого судді, тієї чи іншої процесуальної ситуації та віднесення її до виняткового випадку, не завжди буде об'єктивною і може містити в собі лише намір затягування досудового розслідування. Тим більше, що ця суб'єктивна оцінка завжди буде кореспондуватися з такою ж оцінкою слідчого судді, який буде розглядати клопотання.

Аналіз положень ст. 225 КПК України свідчить про те, що затягуванню досудового розслідування в таких випадках сприяє ще одна законодавча прогалина. Так, положення цієї статті не встановлюють для слідчого судді строки розгляду клопотання про проведення допиту під час досудового розслідування в судовому засіданні. Можна собі уявити, наскільки «швидко» слідчий суддя, не будучи зв'язаним конкретним строком, розглядатиме ці клопотання, виходячи з того непомірного навантаження, яке йому приходится витримувати в сучасних умовах (незаповненість суддівських посад, велика кількість справ у його провадженні тощо).

Визначені законодавцем положення статті 225 КПК України не дають конкретної відповіді на питання, чи може звертатись з клопотанням до слідчого судді про проведення такого допиту потерпілий (як стосовно свого допиту, так і допиту інших осіб). Так, І.В. Гловюк вважає, що законодавець із незрозумілих причин не відніс потерпілого до суб'єктів звернення з відповідним клопотанням [3, с. 275]. Якщо навіть виходити з положень

пункту 19 частини 1 статті 3 КПК України, якими визначено, що потерпілий, його представник та законний представник у випадках, установлених цим Кодексом, є стороною обвинувачення, то не зрозуміло, як потерпілий повинен діяти в разі необхідності допиту самого себе або інших осіб. Законодавча прогалина допускає двоїстість його дій в такій ситуації – або звертатися з відповідним клопотанням безпосередньо до слідчого судді, або це питання він повинен вирішувати за допомогою слідчого, дізнавача, прокурора. Як у першому, так і в другому випадках рішення слідчого судді, слідчого, дізнавача, прокурора стосовно задоволення цих клопотань може бути неоднозначним.

Як підсумок слід зазначити, що викладені вище законодавчі прогалини, які стосуються підстав і порядку здійснення допиту свідка, потерпілого, а також особи, стосовно якої уповноваженим органом прийнято рішення про обмін як військовополоненого, під час досудового розслідування в судовому засіданні створюють перешкоди слідчим, дізнавачам, прокурорам, а також слідчим суддям у їх ефективній діяльності. На наш погляд, вирішення цих проблем можливе за умови внесення відповідних змін та доповнень до положень ст. 225 КПК України.

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: Кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

2. Закон України № 2472-IX від 28.07.2022 «Про внесення змін до Кримінального, Кримінального процесуального кодексів України та інших законодавчих актів України щодо врегулювання процедури обміну осіб як військовополонених». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2472-20#n33>.

3. Гловюк І. В. Депонування показань свідка, потерпілого за Кримінальним процесуальним кодексом України 2012 року. *Юридичний вісник*. 2014. № 6. С. 274-281.